data/ſm diuerſitatē tempoꝝ locoꝝ ⁊ pſo
narū ¶ Poteſt ſine periculo ſciſmatis aut
dampnatōis/nunc illi nunc iſti/modis iſtis
obedire. ⁊ nunc cū iſtis nunc cū alijs cōio-
nem p̄ſtare. Et hoc totum dr̄ ꝓpter ꝓbabi
lem ignorantiā iuris iſtius/vel illius ptis
¶ Et ſuppoſito q̄ ab initio ſciſmatis forte
temptāda fuiſſet alia via/ad ſciendū ſi per
excōicatōes/aut p̄dicatōnes vel aliter/oēs
ad vnā obedientiā trahi potuiſſent. Attn̄
cognito ꝑ experientiā/q̄ talia nihil ꝓficerēt/
īmo nocuerūt/q̄ de die in diē maioꝛ inuo
lutio ſequit̄/videt̄ faciendū vt dictum eſt
Scōm documētū q̄ inter oēs eiuſdē obe-
dientie expedit adherere ſententijs latis a
ſuo ſupiore credito/alioquin nō eēt vincu
lum charitatis. ¶ Terciū documentū eſt
de caſibus reſeruatis pape/de diſpēſatōni
bus/⁊ alijs in foro conſcie/vl' publico pn̄t
hoīes ſm credulitatem ſue ptis. ⁊ ſeipſos
quietare ꝓ facto tenēdo id qd̄ eoꝝ ſupioꝛ
creditus fecerit. Neutrales aūt videnť hr̄e
ſufficientē recurſū ad ordinarios apud q̄s
ſm coꝝ opinionē cōiter loquēdo/eſt ptās
deuoluta. v̄. Fac pacem xp̄e de qua tracta-
tulus iſte. Diſputat atqꝫ pia mediatrix eſto
Maria. Paſtoꝛ ⁊ eccleſie deus en grex nūc
balat ad te. Ergo cauſa tui/nunc miſerere
ſui. Finit.

Tractatus qui aſcri-

bit̄ Johāni de Gerſonno. Qualis fuerit
ſtatus eccleſie in veteri ⁊ nouo teſtō. ⁊ q̄li-
ter eccleſia fuerit erecta tꝑibus p̄dictis ⁊ q̄t
ſciſmata ⁊ quot intruſiones fuerūt in eccle
ſia romana. ⁊ q̄liter in ſciſmatibus p̄terit̄
fuerit actum ſm veras chronicas.

Poſtq̄ ſupioꝛ ſtatus ⁊ effectus
p̄ntis ſciſmatis/ac acta ⁊ agē-
da in vniuerſali eccleſia/⁊ ſpāli
ter in roma/ſm veros ꝓphetas
digeſta ⁊ notata ſunt. Pro ple-
nioꝛi noticia p̄dictoꝝ acuit̄ ſtilus/vt ſm
veras chronicas et approbatas. et ſpāliter
antiſtitis nr̄i reuerēdi archiepi Euſontini
veriſſimi antiquitatum relatoris/⁊ fratris
Ptholomei de Luca venerabilis croniſte
ſtatus ⁊ acta p̄terita in dicta eccleſia lucidi
us cognoſcāt̄/⁊ ſciant̄ a lectoribus. Inue-
nimus ei ego/Theoſorus ⁊ ſocius meus
chariſſimus frater Euſebius in p̄dictis et
alijs cronicis/vt infra dr̄/fideliter referen-
do q̄ Euſontinus ⁊ Ptholomeus geſta ⁊
acta romane eccleſie denotarūt/a natiuita-
te xp̄i vſqꝫ ad annū dn̄i. M. ccc. xvj. a quo
tꝑe citra nullū ſciſma fuit in eccleſia dei/vſ
qꝫ ad iſtud nouiſſimū tp̄s. Petri de luna/
et angeli corario. ¶ Ex quarū cronicarū
lectiōe clare reꝑimus/q̄ eccleſia tam in ve-
teri teſtō/q̄ in nouo/exigentibus peccatis
et malicia ſathane. multas tribulatōes paſ
ſa eſt. Tamen ab omni tribulatōne ipſam
ſemꝑ deus liberauit/cum ipſi humiliter et
cōtrito corde ad deum cōuerſi ſunt veniā
petentes ⁊ maiorem quietē. Aliqua in no-
uo teſtō habuit eccleſia dei a deſtructione
Frederici imꝑatoris ſcdi/vſqꝫ ad tꝑa bone
memorie dn̄i Gregł. pape. xj. que quies ⁊
abundantia diuitiarū reduxerunt eccleſiā
in peccata/⁊ vicia/ꝓpter q̄ eccleſia patit̄ p̄-
ſens ſciſma/⁊ multa diſcrimina/⁊ maioꝛa
patiet̄. ¶ In veteri aūt teſtō eccleſia mul-
tas tribulatōes paſſa eſt. Primo decē pla-
gas dum fuit in terra egypti. Item in tꝑe
habite poſſeſſionis terre ꝓmiſſionis/vſqꝫ
ad templi edificationē. xj. ꝑſecutōes paſſa
eſt eccleſia. Item poſt templi edificationē
ſuſcitauit duriſſimā iacturam ⁊ ſciſma/qd̄
fuit inter roboam ⁊ ieroboam/Item ſuſci
tauit tranſmigrationē totius ſacerdotij et
deſtructionē templi in babyloniā ꝑ patrē
nabuchodonoſoꝛ. Item paſſa eſt tꝑe na-
buchodonoſoꝛ/quo tꝑe multi fuerūt pſeu
do pōtifices maximi ⁊ ſciſmata/clerus ma
gnam ꝑſecutionē paſſus/et fuit vltima in
veteri teſtō. Cui ꝑſecutiōi p̄ns/⁊ ꝑſecutio
Frederici tercij/⁊ magni vltimi antixp̄i fu-
turi/ſiles erūt ſm abbatem ioachim libro
de vltimis tribulatōibus. ¶ In nouo au
tem teſtō eccleſia etiam varias ⁊ diuerſas
ꝑſecutōes paſſa eſt/exigentibus peccatis/
⁊ ope nature humane hoſtis. ¶ In p̄mi
tiua em̄ eccleſia ſummi pontifices apłi p̄e
lati/⁊ alius clerus/opprobria damna ⁊ in-
iurias ⁊ mortis diuerſa martyria paſſi ſūt.
¶ Item ceſſantibus martyrijs ⁊ creſcente
dicta eccleſia/a Conſtantino magno/⁊ ab
alijs principibus/a pp̄lo xp̄iano/inceperūt
hereſes menandri/p̄mi heretici Arrij/et
aliorum hereticoꝝ/maxima ſcandala ge-

uerãtes in eccleſia dei. ¶ Poſtq̃ aũt in ec-
cleſia multiplicata ſunt dñia in tpalibus ⁊
ſpũalibus inceperũt intruſiones ⁊ ſciſma
ta in romana eccleſia/ ꝓpter que dñia ⁊ ptã
tes/ continue fuerũt odia ⁊ rancores / inter
ſummos pontifices/ impatores romanos
et dños tpales. Que ſciſmata fuerunt vi-
ginti cum pñti ⁊ intruſiones quadragin-
taunum. ¶ Quorũ primũ ſciſma incepit
anno natiuitatis dñi. ccxliiij. inter primũ
cornelium ⁊ nouacianũ. Scdm ſciſma fu-
it anno. ccclij. inter liberiũ ⁊ felicẽ. ¶ Ter
ciũ anno. ccclxiiij. inter damaſum primũ
et Urſinum. Quartum ſciſma fuit anno.
cccxxvij inter Bonifaciũ primũ ⁊ Eula-
lium pſbyterum. ¶ Quintum anno dñi.
dxvj. inter Simachũ primũ ⁊ Laurentiũ.
¶ Sextũ anno dñi. cccxxiij. inter Bonifa-
cium ⁊ Dioſcorũ. ¶ Septimũ. dccxliij. in
ter Stephanũ terciũ ſanctũ virum ⁊ Con
ſtantinũ. ij. qd ſciſma ſi bñ videat̃ quaſi p
oĩa ſile eſt inſtãti ſciſmati ⁊ plus aſſil'at̃ p-
ſenti ſciſmati q̃ alia pterita. ¶ Octauũ ſci
ſma fuit anno. dcccxlviij. inter Eugenium
ſcdm ⁊ Ciſimũ. ¶ Nonuz fuit. dcccxxx.
inter Leonẽ quintũ ⁊ Chriſtoforũ pſbyterũ
¶ Decimũ fuit anno. dcccclxij. inter Jo-
hannẽ ſcdm nobilẽ romanũ ⁊ Leonẽ octa
uum. ¶ Undecimuz fuit. dcccclxiiij. inter
Gregoriũ quintũ ⁊ Johannẽ epm placẽ-
tinũ. ¶ Duodecimũ. dccccxcix. inter Bñ-
dictum nonũ ⁊ Leonẽ pdictũ. ¶ Decimũ
terciũ. M. xxvj. tẽpe Bñdicti octaui q
a romanis eijcit̃ ⁊ alius intruditur poſtea
Benedictus reſtituit̃. ¶ Decimũ quartuz
ſciſma fuit anno. M lij. tẽpe Benedicti q
cum iam ſediſſet multis annis alij ꝗ ſunt
electi expulſo Bñdicto ¶ Decimũ quintũ
fuit. M lxviij. inter Alexãdrum ſcdm et
Codullum epm parmenſem. ¶ Decimũ
ſextum fuit. M lxxv. inter Gregorium ⁊
epm parmenſem. ¶ Decimũ ſeptimũ ſciſ-
ma fuit. M c. inter Paſcalem. ij. ⁊ tres pla
tos qui nomen ⁊ officiũ occupauerunt fa-
uore heretici impatoris. ¶ Decimum octa
uum fuit. M cxj. inter Gelaſium ſcdm et
Bitodinũ hiſpanum. ¶ Decimũ nonum
fuit. M cxxxj. inter Innocentium ſcdm ⁊
Petrũ leonis. ¶ Uiceſimũ. ãno. M clix.
inter Alexandrũ terciũ ⁊ quatuor ſciſma-
ticos. ¶ Uiceſimum primũ ſciſma fuit tpe
Ludouici de bauaria qui Ludouicus ve-
niente ⁊ regnãte Johanne. xx. qui Johã-
nes aſſumptus fuit ad papatũ. Anno dñi
M cccxix. fecit fieri antipapã fratrẽ Petrũ
de carbario ordinis minorũ a quo coronã
imperij recepit. Tamen facta dictorũ anti
pape ⁊ antiimpatoris annullata ſunt infra
annos. Uiceſimum ſcdm ſciſma pñs eſt et
melius coloratuz aliquo alio. ꝓphetarum
a ſpũſancto p punitione cleri ⁊ reformatio
ne eccleſie. Circa quorũ intruſionẽ ſciſma-
tum cõfictionẽ ꝓceſſuum ordinationẽ ab-
lationẽ ⁊ finẽ ex flore ſupradictorũ notum
eſt. ¶ Et põt notari ſingulariter q̃ omĩa ⁊
ſingula ſciſmata ⁊ intruſiones pdicta con-
ficta vota ⁊ nutrita ſemp fuerũt ope inge-
nio ⁊ inuidia peſſimorũ ſacerdotuz ⁊ cleri
dei. ſibi ſemp fauentibus ⁊ auxiliantibus
impatoribus ⁊ pplo romano excepto Ka-
rolo magno. et tribus Ottonibus primis
de ſaxonia qui eccleſiã multũ afflictã ſem-
per erexerunt. ¶ Item notamus q̃ in om-
ni ſciſmate ſemp ille vicit ⁊ obtinuit q ha-
buit ius ſiue primo ſiue ſcdo electus fuiſ-
ſet. Et ſemp antipapis ⁊ ſequacibus male
ſucceſſit. Item in omni ſciſmate iſte papa
viſus eſt habere ius ⁊ obtinuit qui electus
fuit a maiori pte electorum ⁊ habentiũ vo-
cem in electionem papatus. ¶ Item nota-
mus q̃ de conuerſione magni Conſtanti-
ni circa ⁊ poſtq̃ roma ⁊ maxima ps fidem
xpi agnouit q̃ impatores romani. xxv. ve-
ros ſummos pontifices expulerunt de ro-
ma ⁊ ipſos diuerſis penitentijs afflixerũt
iniuſte. Quorũ ſummoruz pontificũ noĩa
ſunt hec. Julius primus Simachus. Sil-
uerius primus. Uigilius primus. Marti-
nus primus. Leo tercius/ Eugenius ſcds
Johãnes octauus. Leo quintus vel ſext9
Johẽs decimus. Bñdictus octauus. Jo-
hannes decimuſqrtus. Johẽs decimuſſex-
tus. Gregorius quitus. Bñdictus non9.
Gregorius ſeptimus. Uictor tercius. Pa-
ſcalis ſcds. Alexãder tercius. Bonifacius
ſextus. ¶ Itẽ notatũ fuit q̃ reges francie
qui p tpe fuerũt nunq̃ in aliq dictorũ ſciſ
matũ adheſerũt ſciſmatico ſed ſemp veris
põtificib9. imo qd plus ẽ reges frãcie octo
ſũmos põtifices de ſede expulſos poſuerũt